

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Залюшного Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 97 Закону України „Про Національну поліцію“

м. К и ї в
28 жовтня 2020 року
№ 240-2(П)/2020

Справа № 3-179/2020(437/20)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Залюшного Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 97 Закону України „Про Національну поліцію“ від 2 липня 2015 року № 580–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40–41, ст. 379) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Залюшний О.Г. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України

(конституційності) положень частини першої статті 97 Закону України „Про Національну поліцію“ від 2 липня 2015 року № 580–VIII зі змінами (далі – Закон), якими передбачено, що одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), визначення втрати працездатності поліцейського (далі – одноразова грошова допомога) є соціальною виплатою, гарантованою допомогою з боку держави, яка призначається і виплачується особам, які за Законом мають право на її отримання, у разі:

1) загибелі поліцейського, що настала внаслідок протиправних дій третіх осіб, або під час учинення дій, спрямованих на рятування життя людей або усунення загрози їхньому життю, чи в ході участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України або смерті поліцейського внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого за зазначених обставин;

2) смерті поліцейського, що настала під час проходження ним служби в поліції;

3) визначення поліцейському інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із виконанням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, протягом шести місяців після звільнення його з поліції внаслідок причин, зазначених у цьому пункті;

4) визначення поліцейському інвалідності внаслідок захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаних з проходженням ним служби в органах внутрішніх справ або поліції, протягом шести місяців після звільнення його з поліції внаслідок причин, зазначених у цьому пункті;

5) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності;

6) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаного із проходженням служби в органах внутрішніх справ або поліції, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності.

Суб'єкт права на конституційну скаргу просить перевірити оспорювані положення Закону на відповідність частині другій статті 8, частині п'ятій статті 17, статті 21, частинам першій, другій статті 22, статті 24, частині першій статті 46 Конституції України з огляду на те, що „вони без об'єктивного та розумного обґрунтування позбавляють окремі категорії поліцейських права на отримання одноразової грошової допомоги, крім того не мають розумного співвідношення між застосованими засобами та переслідуваною ціллю, що надає іншим категоріям поліцейських, які зазначені у пунктах 3, 4, 5 та 6 частини першої статті 97 Закону, необґрунтовану перевагу в отриманні державних соціальних гарантій“.

До конституційної скарги долучено копії рішення Луганського окружного адміністративного суду від 20 березня 2020 року, постанови Першого апеляційного адміністративного суду від 2 червня 2020 року, постанови Верховного Суду у складі колегії Касаційного адміністративного суду від 13 серпня 2020 року.

Обґрунтовуючи свої твердження, Залюшний О.Г. посилається на окремі положення Конституції України, законів України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Конституційного Суду

України, Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у його справі.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Залюшний О.Г. просить перевірити положення частини першої статті 97 Закону на відповідність, зокрема, статті 46 Конституції України. На його думку, оспорюваними положеннями Закону певні категорії поліцейських, а саме тих, які отримали інвалідність, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання ними службових обов'язків, пов'язаних із виконанням повноважень та основних завдань міліції або поліції, протягом шести місяців після звільнення їх з поліції не через хворобу, а, наприклад, через скорочення штату, за власним бажанням тощо, позбавлено можливості реалізувати своє конституційне право на соціальний захист з огляду на те, що за жодним із пунктів частини першої статті 97 Закону вони не можуть отримати одноразову грошову допомогу. Автор клопотання вважає, що такими причинами є: звільнення поліцейських з поліції не через хворобу, тобто не за пунктом 2 частини першої статті 77 Закону; відсутність у статті 97 Закону положень, які передбачали би можливість отримання одноразової грошової допомоги без додаткової умови щодо підстави звільнення.

Тобто, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, одноразова грошова допомога виплачується працівникові поліції, якого звільнено через хворобу, а звільнення з інших підстав (зокрема, у зв'язку зі скороченням штату) позбавляє права на її отримання.

Однак Залюшний О.Г. хибно сприймає право на одноразову грошову допомогу як складову конституційного права на соціальний захист, передбаченого статтею 46 Конституції України, що підтверджується юридичною позицією Конституційного Суду України, згідно з якою одноразова грошова допомога, передбачена статтею 97 Закону, „є юридичним засобом соціального захисту працівників поліції, що надається державою у зв'язку із втратою ними працездатності, проте приписи частини першої статті 46 Конституції України не гарантують виплати одноразової грошової допомоги, тому Верховна Рада України може визначати порядок та умови її призначення, передбачивши порядок реалізації такого права в законі“ (абзац другий підпункту 2.5 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 22 жовтня 2020 року № 12-р/2020).

Отже, Залюшний О.Г. не навів доводів на підтвердження того, що його конституційне право на соціальний захист порушене безпосередньо положеннями частини першої статті 97 Закону.

2.2. Автор клопотання також стверджує про дискримінацію поліцейських, які звільнені не через хворобу і яким у подальшому було визначено інвалідність, пов'язану з проходженням служби в поліції, оскільки, на його думку, саме наявність інвалідності у такої категорії поліцейських є перешкодою в отриманні одноразової грошової допомоги з огляду на те, що лише за її відсутності вони підпадали би під категорію осіб, визначених у пунктах 5, 6 частини першої статті 97 Закону.

Частиною другою статті 24 Конституції України передбачено, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

У Рішенні від 16 жовтня 2007 року № 8-рп/2007 Конституційний Суд України зазначив, що „гарантована частиною першою статті 24 Конституції України рівність громадян перед законом означає рівну для всіх обов’язковість конкретного закону з усіма відмінностями у правах або обов’язках, привілеях чи обмеженнях, які в цьому законі встановлені. Але всі відмінності у привілеях чи обмеженнях щодо різних категорій індивідів, встановлені законом, не можуть бути пов’язані з ознаками, передбаченими частиною другою статті 24 Конституції України. Зазначений принцип визначає загальне правило неприпустимості встановлення за соціальними або особистими ознаками привілеїв чи обмежень і не є абсолютним“ (абзац другий підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини).

З наведеного вбачається, що порушенням принципу рівності, тобто дискримінацією особи, є не будь-яка відмінність у регулюванні її юридичного статусу, а лише об’єктивно невиправдана відмінність у правовому регулюванні її статусу та статусу інших осіб, які перебувають в однаковому або певним чином схожому становищі. Тому суб’єкт права на конституційну скаргу, стверджуючи про невідповідність оспорюваних положень Закону частині другій статті 24 Конституції України, повинен обґрунтувати: перебування в однаковому або певним чином схожому становищі з іншими особами, з якими він себе порівнює; різне правове регулювання його прав та обов’язків і прав та обов’язків цих осіб; об’єктивну невиправданість такого регулювання.

Однак суб’єкт права на конституційну скаргу не навів аргументів на підтвердження того, що особи, які проходили службу в поліції, були звільнені не через хворобу і яким у подальшому було визначено інвалідність, пов’язану з проходженням служби в поліції, перебувають в однаковому або в подібному становищі до становища осіб, які визначені у пунктах 5, 6 частини першої статті 97 Закону.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Залюшного Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 97 Закону України „Про Національну поліцію“ від 2 липня 2015 року № 580–VIII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**